

Hetvenesek, akik ténylegesen ötvenesek

Rosszat sejtve vártam megnyilatkozásra felkért 1950-es születésű jelességeink hetvensoros vallomásait életútjuk summázatáról, szánva-bánva, amiért újabban már nem az előző évben gyűjtjük be és az előző év karácsonya táján tesszük közzé évkönyvünket, megelőlegezve a jubilánsok 70. évfordulóját, hanem a folyó évben. Ha ugyanis elhagyott gyakorlatunkhoz híven már 2019 decemberére összeáll a tabló, arról, így morfondíroztam, a tisztas öregkor bölcs derűjével csupa élő példája nézett volna le ránk a teljes életpályát befutók megnyugvásának és optimizmusának, akárcsak többnyire az 1928-asokkal kezdett sorozatunk addigi 22 darabjában. Annál is inkább, hiszen a mai 70 esztendőseket régebbi korok erejük teljében levő ötvenéveseinek szokás megfélemlíteni.

Mindent a feje tetejére állított ráadásul ez év elején a pandémia, melynek legnagyobb kitértjei éppen az idősebb korosztályok. Óhatatlanul visszavetül majd a pályarajzokra, tépelődtem, hogy akik 1968-ban lettek nagykorúak, „a hidegháború árnyékában is élvezhették az európai békét, s bár rongyos, de vidám barakkban lakhattak” (ahogyan Szentirmay László rendező írta), azokat már-már feledni vélt rém fenyegeti most: egy világvágy! Hiába volt tán még az is, hogy (az ő szavait folytatva): „Kineveltünk a koszos ablakon, de benn módszeresen rakosgattuk azokat a dominókat, amelyek végül hatalmas kígyóként dőltek hasra. Az utolsó kilökte a barakk ajtaját.”

Mi lesz a maradék, dédelgetett tervekkel, ha már nemcsak az ildomoságuk kétes, hajlott kora miatt, de rá is ijeszt a gúzsba kötött tervezőre a fenyegető tömegbetegség?!

Igen, Kósa Gábor zeneszerző, akinek az édesapja eljátszván a Bach-(majdnem)összeszt az utolsó koncerten jelentette be, hogy fia született, amit a közönség megtapsolt (mint megjegyzi, érdemtelenül kapta), fogadkozik: „ha megadja az ég, megtanulom és eljátszom még a hat orgonatrió-szonátát is” a remélt megérdemelt tapsért... A kétlaki Széchy Beáta festőművésznek, aki ötvenként rendez önálló kiállítást, most a 70 éveset, lám, el kell halasztania 2021-re... De ennél több szót még ők sem vesztegettek a veszélyérzetre! Cakó Ferenc pedig egyenesen a javára fordítja az áldatlan helyzetet: „Az élő homokrajzolásból óriási siker lett, és nemzetközi rangot vívott ki a különleges egyedi és egyszeri művészeti élmény. (...) Sajnos a Covid-intézkedések miatt az utóbbi időben szünetelnek az élő előadások. A korlátozások idején elkezdtem foglalkozni régi vágyammal, a rézkarckészítéssel, amire a filmkészítés mellett nem jutott időm.”

És a vallomásokkal ismerkedve megkönnyebbülten tapasztaltam, hogy valóban, nem élemedettként, hanem méltán (csak) ötveneseknek tekinthető hetvenesekként mutatnak (felelősségteljes) fityiszt a kórságnak, ha egyáltalán megemlítik. Fanyar fricskát oszt ki a fordító, Gy. Horváth László: „Feleségem, Katona Ágnes harmincnyolc éve a világ legjobb szerkesztője, csak akkor vagyok nyugodt, ha ő is látta a kézírataimat. Talán még nálam is jobban tud angolul, szoktam mondani, bár azt rémült áhítattal nézi, amikor cirill betűs szövegeket bújok a számítógépen. (Ez itt a szmájli helye ezekben a Covid-pandémiás időkben.)”

Valló Péter rendező flegmatikusan teszi túl magát a fenyegetésen: „Persze azon kívül, hogy még mindig élek, és nincs semmi komolyabb bajom (legalábbis ezen írás gépelésének pillanatában még nincs tudomásom róla), még koronavírusos sem voltam, és a családom minden tagja is egészségesnek tűnik, és még elvagyunk anyagilag (se fent, se lent – a legjobb helyen), és irányomban semmilyen komoly

rokonszenvről, illetve semmilyen komoly üldöztetésről nem tudok (magyarán: mintha a világon se lennék – a legeslegjobb), és valamennyit még megőriztem ifjúkorom szellemi igényeiből, és szinte semmit annak reményeiből (ezt az adományt nem is tudom, kinek köszönjem meg), és még mindig van munkám és dolgozom – nem tudom, hogy ezeken kívül miért is kellene derűsnek lennem.”

Csattanónak pedig álljon itt a megírásakor még jövő idejű csattanós cáfolata annak, hogy bármi kifoghat rajtuk, rajtunk, Gryllus Dániel zeneszerző válaszleveléből: „Talán életem legfontosabb lemeze lett *A teljesség felé*. Weöres Sándor költői prózájának mondataira írtam. Meg is jelent a költő 75. születésnapjára. Büszkén vittem a kiadványt Sanyi bácsinak, aki örömmel hallgatta, és utána azt mondta, sok kimaradt belőle, de a lényege benne van. Ezt, az első szólólemezemet hangszerelte meg Samu fiam a barátaimból álló húszfős csapata, hatvanadik születésnapom alkalmából ajándékként, és remélem (ha a vírus is így akarja), a hetvenedikén is elhangzik. Fontos citerás lemezem a *Pál apostol – dalok Pál levelei szerint* Sumonyi Zoltán verseire. Több százszor énekeltem már harminc év alatt különböző felekezetű templomokban, koncertteremben, színházban. Mikor írtam, nem tudtam, hogy egy bibliai sorozat első darabja született meg, követte a *Hegyi Beszéd*, a két zoltárlemez és a *Tíz példázat*. Színésznő Dorka lányom a sok hazai és külföldi siker után most nem nagyon tud filmezni, utazni ebben a lefékezett életben, de amúgy is inkább a jövővel van elfoglalva, babát vár... a harmadik unokámat.”

Aki azóta világra jött. Isten éltesse Áronkát, aki neve szerint tisztánlátásra termett! Isten tartson meg vele együtt mindnyájunkat hetvenen innen és túl!

Bognár Antal

A Napút 219. számát tartja kezében az olvasó. A jövő évi 222. összeállítással a folyóirat print-élete: megszűnik. De előtte – az esztendő elején – még összeállítjuk az 1951-es korosztály évkönyvét, ez lesz a 24., az utolsó nemzedéki tabló.

Várjuk ide akár figyelmünket felhívó hetvenes-javaslatokat.

S majd éli tovább 39 rovatával gazdag életét a naputonline.hu. Fogadja ki-ki invitálásunkat: helye lehet ott tanulmányoknak, szépirodalmi vagy képzőművészeti alkotásnak... színes a közléslehetőséget kínáló paletta. (A szerkesztőség)